

Na scéne v Šaštíne už vyše 70 rokov.

Tak , ako je to dané v prírode, že nie každý jedinec z daného druhu má rovnaké schopnosti, podobne je to zariadené i v ľudskom rode. Nie každý človek má výborné fyzické a duševné schopnosti a predpoklady. Sú ľudia, ktorým matka príroda nadelila všetkého v hojnej miere, avšak sú medzi nami ľudia, ktorí tieto schopnosti a predpoklady nemajú. Nie každé dieťa dokáže zvládnuť rýchlosť a množstvo učenia na základnej škole. Pre deti, ktoré majú zdravotné znevýhodnenie, sú zriadené špeciálne základné školy. Tieto školy sú rôzneho zamerania, vzdelávajú sa v nich deti znevýhodnené po stránke telesnej, zrakovej, sluchovej, rečovej alebo mentálnej. Jednou z týchto škôl na Slovensku je i Špeciálna základná škola v našom meste Šaštín – Stráže.

Špeciálna základná škola v Šaštíne – Strážach už viac ako 70 rokov poskytuje vzdelanie žiakom so zdravotným znevýhodnením. Širokej verejnosti je z minulosti známejší názov ako osobitná alebo pomocná škola. Pôvodným a hlavným zameraním školy je výchova a vzdelávanie žiakov so zníženou intelektovou schopnosťou. V súčasnom období sa však v škole učia i žiaci s ďalšími, tzv. pridruženými postihnutiami. Skladba žiakov v našej škole sa mení, a škola sa začína zameriavať i na ďalšie druhy zdravotných znevýhodnení.

„ Osobitná škola v Šaštíne bola zriadená v roku 1949 čís. A – 179.116 – II KNV – ref. pre školstvo, osvetu a telesnú výchovu v Bratislave výnosom zo dňa 19. septembra 1949 zn: 323 – 12/9 – 1949 – IV/2. „ Takto charakterizuje na prvých stránkach školskej kroniky zriadenie OŠ Šaštín – Stráže jej prvá riaditeľka p. Margita Dúbravová. Z prvej kapitoly Kroniky Osobitnej školy Šaštín – Stráže sa ďalej dozvedáme, že škola bola aktivovaná 23. februára 1950. Riadne vyučovanie začalo dňa 25. februára 1950. Okresná odborná komisia zaradila do školy 15 žiakov. Kronika menovite spomína každého žiaka . Trieda bola umiestnená v bývalej cirkevnej škole pri bazilike. Učebňa bola mokrá, slabo osvetlená, nevyhovujúca. Škola nemala dvor, cez prestávku boli deti na ulici.

Počiatky našej školy neboli ľahké, a jej história je pestrá a bohatá. Za vyše 70 rokov škola prešla mnohými zmenami čo sa týka zákonov a legislatívy, bola umiestnená v rôznych budovách , vystriedalo sa v nej nespočetné množstvo žiakov a počet zamestnancov školy sa za 70 rokov pohyboval od počtu 1 v čase zriadenia školy až po počet 17. V súčasnom období pracuje v škole 15 zamestnancov. Dlhé obdobie škola fungovala v budove na námestí / v súčasnosti ZUŠ /. Činnosť učiteľov bola od samého počiatku zriadenia školy náročná a záslužná. Problematickým bolo prekonávanie spoločenských predsudkov na školu, dochádzka žiakov do školy sa musela riešiť sústavne, a je to problémom i dnes. Pedagógovia museli pracovať bez adekvátneho vybavenia, v nevyhovujúcich priestoroch s ťažko postihnutými žiakmi. Vedenie školy sústavne zápasilo s problémom opráv a rekonštrukcií školských budov, a vytváraním potrebných priestorov pre vyučovanie žiakov. Za 70 rokov sa v našej škole vystriedalo asi 70 učiteľov, 15 školníčiek, 3 mzdové účtovníčky. Žiaci sa vyučovali od jedného až po súčasných 11 ročníkov. V škole sú dve oddelenia školského klubu detí. Nedá mi menovite nespomenúť aspoň mojich predchodcov, riaditeľov Špeciálnej základnej školy Šaštín – Stráže:

1. Margita Dúbravová	1950 – 1962
2. Jozef Baránek	1962 – 1965
3. Melánia Peltznerová	1965 – 1980
4. Mgr. Kvetoslava Dobšíčková	1980 – 1988
5. Mgr. Miloš Blaško	1988 – 1999
6. Mgr. Rudolf Ovečka	1999 – doteraz

70 rokov v histórii našej školy nebolo ľahkých. Avšak záslužná práca pedagógov školy vždy smerovala k jednému cieľu – pomôcť postihnutému dieťaťu, vštepiť mu podľa jeho možností a schopností čo najväčšie množstvo vedomostí, pochopiť ho a často mu i nahradiť rodiča.

V súčasnom období navštevuje našu školu 60 žiakov. Vyznačujú sa rôznorodosťou zdravotných znevýhodnení, od najľahšieho stupňa až po najťažšie prípady. Ako som spomenul, škola za posledné roky pristúpila i k vyučovaniu viacnásobne postihnutých detí a detí nielen s mentálnym postihnutím. Žiaci sa podľa stupňa zdravotného znevýhodnenia vzdelávajú v troch variantoch A, B, C, avšak učiteľ musí ku každému dieťaťu pristupovať individuálne. Žiaci okrem nášho mesta dochádzajú z desiatich okolitých obcí. V tomto školskom roku je v budove našej školy 8 tried, ďalej máme dve oddelenia školského klubu detí / družiny/, v škole pracujú dva krúžky: krúžok informatiky a krúžok keramiky. Na škole pracuje 9 učiteľov, 2 vychovávateľky, 2 pedagogickí asistenti, mzdová účtovníčka a školníčka. Zamestnanci školy sa nezameriavajú výlučne na vzdelávanie žiakov. Žiaci veľmi radi chodia na školské výlety a exkurzie, navštívili napr.: Bratislavu, Bradlo, Červený kameň, Lednice, Valtice, Smolenice, Trenčín, Letisko Kuchyňa, Hrad Devín, Piešťany, Trnavu, farmy a minizoo v bližšom či vzdialenejšom okolí ... Žiaci často nacvičujú hodnotné programy s ktorými vystupujú na verejnosti. Dobré meno nám robia i žiaci, ktorí pokračujú v ďalšom štúdiu na odborných učilištiach. Máme bývalých žiakov, ktorí sa vyučili za murárov, tesárov, stavebných zámočníkov, maliarov, obuvníkov, krajčírky, kníhviazačky, kuchárov, ošetrovateľov... Zamestnanci školy sa neuspokojujú len s financiami, ktoré nám prideliť štát. Zriaďovateľom školy je v súčasnosti Okresný úrad Trnava. Ziskavame financie i z iných zdrojov. Nespoliehame sa len na sponzorov. Významným krokom v uplynulých rokoch bol zisk financií z protidrogového fondu, ďalších fondov ale i sponzorov, zapojili sme sa do projektov Edunet, Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov, Projekt školské ovocie, Proforient a ďalšie. Venujeme sa i sociálne slabým žiakom. Škola sústavne v spolupráci s ÚPSVaR v Senici a MsÚ Šaštín – Stráže zabezpečuje pre deti v hmotnej núdzi stravovanie v školskej jedálni za minimálny poplatok, príspevok na učebné pomôcky, dochádzajúcim žiakom priebežne preplácame cestovné náklady. Na prvom mieste pre vedenie školy a všetkých zamestnancov je spokojnosť žiakov a rodičov, k tomu smeruje celá naša práca s deťmi.

Veľký úspech malo i zorganizovanie troch charitatívnych podujatí v spolupráci s CVČ Beťarik a Nadáciou APA. Tieto podujatia sa uskutočnili v Kútoch, Borskom Mikuláši a v Šaštíne.-Strážach. Výťažok bol použitý na rehabilitačné pobyty pre žiakov školy a nákup rehabilitačnej pomôcky.

V súčasnom období škola sídli v budove bývalej materskej školy, oproti ZŠ. Budova vyhovuje našim účelom, avšak bolo potrebné vykonať mnohé úpravy. V minulom období bola zrekonštruovaná strecha, vybudovaná plynová kotolňa, úplne zrekonštruované rozvody kúrenia, elektriny, vodovodné a kanalizačné rozvody. Vybudovali sme bezbariérové vchody a sociálne zariadenie pre vozíčkarov, ďalej boli znížené nadmerne vysoké stropy, na škole sú vymenené okná a vybudované nové školské ihrisko. V škole máme niekoľko odborných

učební: dielňa pre chlapcov i pre dievčatá, učebňa výpočtovej techniky , cvičná kuchynka, učebňa individuálnej logopedickej starostlivosti, učebňa individuálneho vzdelávania, cvičebňa. Priebežne dopĺňame učebné a rehabilitačné pomôcky. Všetky bežné i špeciálne učebne slúžia k vykompenzovaniu následkov zdravotných znevýhodnení u žiakov a následne pomáhajú zaradiť sa do bežného života s maximálnym množstvom získaných vedomostí, zručností a návykov.

Napriek novému náhľadu na špeciálne školstvo, ešte i dnes sa občas stretávame s predsudkami voči špeciálnym školám. Nechcem tu kvetnato vykresľovať záslužnú prácu zamestnancov našej školy, ponúkam možnosť všetkým rodičom, ktorí majú signály, že ich dieťa nezvláda učivo na bežnej ZŠ , navštíviť našu školu, porozprávať sa s vedením školy a s pedagógmi, prezrieť si školu, a rozhodnúť sa , ako najlepšie pomôcť svojmu dieťaťu.

Záverom by som chcel poďakovať pedagógom i nepedagógom, bývalým i súčasným, ktorí sa starali a starajú o žiakov našej školy. Moje poďakovanie patrí i zriaďovateľovi Okresnému úradu / Odboru školstva / v Trnave. Osobitne by som chcel poďakovať Mestu Šaštín – Stráže, Obciam Kúty, Brodské , Sekule, Štefanov a Borský Mikuláš za finančnú podporu našej školy. Dobrá spolupráca je i so ZŠ Šaštín – Stráže a okolitými školami. V neposlednom rade patrí moja vďaka firmám, ktoré sa zaslúžili o prestavbu budovy , sponzorom školy, ale i všetkým dobrým ľuďom , ktorí nám pomáhali a pomáhajú.

Mgr. Rudolf Ovečka